

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۱ ۸ صفر ۱۴۴۴ ۵ سپتامبر ۲۰۲۲ شماره ۲۰۱۳ _ سال هفتم
۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴
www.hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli@t.me/HamdeliNews
سردبیر: فضل‌الله باری
چاپ: ۴۴۵۳۳۷۲۷ - ۰۲۱
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۱

کارگاه‌های

درد آشفستگی

نه‌تنها حس می‌کرد بلکه آن را زندگی می‌کرد. شاید این همان دردی است که این روزها تئاتر، هنر، مردم و سرزمین من در حال تجربه‌ی آن هستند. دردی از جنسی نامعلوم، نهفته در تاروپود تئاترمان، که مردان و زنان آن در هر سالن بزرگ و کوچک، دولتی و خصوصی، حرفه‌ای و دانشجویی آن را نه‌تنها حس می‌کنند بلکه با آن زندگی می‌کنند. در چنین فضایی که من خود را فرزند آن می‌دانم، تصمیم گرفتم نوشته‌ی چخوف را به سبک نوین با ساختاری کاملا نامتعارف بر روی صحنه ببریم. آشفستگی موجود در نمایش ما حاصل تعدد ایده‌ها نیست بلکه فکر می‌کنم این آشفستگی مستقیما از قلب تئاتر و جامعه، به قلب نویسنده و کارگردان و سپس بازیگران و در نتیجه تمام عناصر اجرا انتقال پیدا کرده است. نینسا و تریفل نمایش دریایی‌مرغ، نمونه‌ای از هزاران هزار دختر و پسر جوان ایرانی هستند که با دستان‌نه‌چندان خالی وارد عرصه‌ی نمایش می‌شوند و در مقابل این‌همه آشفستگی و دشمنی، سرخورده و ناامید به گوشه‌های رانده می‌شوند و در یک روز سرد زمستانی دست به فروپاشی خود می‌زنند. شاید این همان سرنوشتی است که به‌زودی به سراغ اصل تئاتر این سرزمین خواهد آمد.

داستانک

صدای بلند اما نگران

چیزها احترام قائل می‌شود؛ به‌خصوص برای همکلاسی‌هایی که می‌دانست از راه دور می‌آیند و مجبور بودند در وسط سالن کار هم کنند تا زندگیشان به هر شکلی بگذرد و بتوانند درسشان را هم بخوانند. می‌گفت من خوب درس نمی‌دهم و این درس شیرین را فارتسی از من خیلی بهتر تدریس می‌کند اما چه کنیم که هم شما مجبورید به این کلاس بیایید وهم من باید درسم را بدهم کارم را انجام دهم. ما این حرف‌ها را می‌زدیم بدون شکسته‌نفسی و با راحتی می‌گفت متوجه نمی‌شدیم و هر چند به‌راحتی نمره می‌داد اما حضور قاطعش را آسان تاب نمی‌آوردیم و تا آخر هر رنگ نگران بودیم که بگوید شعری را از حفظ بخوانید یا می‌خواهید میان این‌همه آدم چه هنری کنید! هر طور بود کلاس سال آخر دبیرستان تمام شد و ما بعدها معلممان را در قامتی دیگر دیدیم که رگه‌هایی از آن گاه در کلاس نشان داده می‌شد و ما که کمتر درگیر آن فضاها بودیم دانستیم که زندگی لایه‌های دیگری هم دارد.

طایفه تاریخ

روزی که آگوست کنت، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی در گذشت

ایسیدور آگوست ماری فرانسسیس خاوپر کنت، واضع نام جامعه‌شناسی و بنیان‌گذار جامعه‌شناسی نوین و دکترین پوزیتیویسم در نوزدهم ژانویه سال ۱۷۹۸ در مونت‌پیله‌فرانسه به دنیا آمد. در نپولوگی، استعدادهای فراوانی در ریاضیات از خود نشان داد و از ۱۸۱۴م تا ۱۸۱۶م، دانشجوی مدرسه پلی‌تکنیک بود. در سال اخیر - ۱۸۱۶م - به علت سرسختی و نمره، از این مدرسه اخراج شد و در تمام طول زندگی‌اش از تسلیم شدن به مرجعیتی که در اوایل جوانی در برابرش قرار گرفته بود، سر باز زد. سال‌های بعد در دوره‌های مختلفی با پلی‌تکنیک به‌عنوان مدرس یا ممتحن همکاری‌هایی داشت، لیکن هیچ‌گاه آن موقعیتی را که در محور قابلیت‌های واقعی‌اش بود، به‌دست نیاورد. پوزیژی‌های منش و مشرب کنت در واقع علت آن زندگی بود که فقط می‌توان غم‌انگیزش خواند. سنت‌ها و آئین‌های دانشگاهی در نظر او بسیار تحقیرآمیز جلوه می‌کرد و به کسانی که می‌توانستند به سهولت در زمره یارانش قرار گیرند، عمیقاً بدگمان بود. آن‌چنان در مورد درستی نظرات خود ایمان داشت که با ناشران و مریدان خود ستیز می‌کرد و در برخورد با هواداران دلسوزی عمومی استوارت میل و گروه - هنگامی که دریافت حمایت مالی آن‌ها به‌منزله تسلیم آنان به فلسفه معنوی او نیست - راه خشم در پیش گرفت. با این‌همه هیچ‌یک از این سختی‌ها و یأس‌ها در گسترش و تکامل برنامه‌های او برای اصلاح و دخالنت نیافت، به‌نرمه‌هایی که بسیاری از آن‌ها در زمان مرگش - در ۱۸۵۷م - فقط به مرحله طرح اولیه رسیده بودند.

بین سال‌های ۱۸۲۲م تا ۱۸۴۲ کنت به کاری پرآدمانه پرداخت. نتایج زحماتش در شش کتاب مفصل تحت عنوان «دوره فلسفه اثباتی» انتشار یافت. در این اثر، کنت در پی آن برآمد که قوانین اجتماع بشری را کشف کند، طریحی که در اندیشه او مستلزم نظام بخشیدن به همه علوم و مرور تاریخ بشر - یا دست‌کم مرور تاریخ دنیای غرب - بود. هر چند فلسفه‌ایاتی برای خواننده این روزگار همچون اثری بیش‌ازحد مفصل و پریچ‌خوم خوانیدنی نیست، در نظر کنت فقط وسیله روشن کردن زمینه

یادداشت

محمدعلی نویدی

نویسنده و مدرس دانشگاه

مشکل گشایی و آرامش اثربخش

تا قبل‌بررسی و سنجش و اثرمندی معلوم و معین گردد و سپس با بهره‌مندی از تفکر و تجربه و تلاش کارشناسانه، به کشف راه‌حل‌ها و راهکارهای مؤثر اندیشیده شود. بروز و ظهور مشکلات و مسائل در زندگی امری غیرعادی و غیرعقلاتی و غیرطبیعی نیست، خاصیت روندهای زندگی همین است که در میان مشکلات و مسائل جریان و سیلان داشته باشد. به‌عبارت‌دیگر، زندگی در مشکلات و مسائل پیچیده شده، اما عجب این است که این انسان برای مواجهه با مشکلات و مسائل مبتلا به‌جای اندیشه ورزی و خردمندی، از تقلید گورگورانه و باری به هر جهت، استفاده می‌کند و آرامش خود را از دست می‌دهد. اگر مشکلات و معضلات موجب ناپسامانی و بحران شده است، چاره کار چیست؟ آیا مراجعه به عقل و اندیشه ورزی و اثرمندی و تجربه و علم مشکل‌گشاست؟ یا بی‌تفاوتی، تعطیلی و تعلیقی عقلانیت و یافته‌های علمی و توسل به خرافات و تعصبات و مدح و ذمها؟ یک شهروند و هم‌وطن فریخته‌آرزومند چیست؟ به نظر نگارنده، آرامش و صلح واقعی، مراد من آرامش سعادت آفرین و تعادل خرسندکننده است. آرامش خود حاصل، آسایش و تأمین معیشت، بهداشت و سلامت، آزادی و آگاهی، فضیلت و خیرمندی است. مشکلات و مسائل با عطف به چنین خصوصیات و صفات ممتاز و اثرهای اصیل قابل‌گشایی و رهایی‌بخش هستند. مشکل‌گشایی واقعی با خرد و اندیشه و علم مرتبط است. این مطلب به معنی نفی آثار سایر حوزه‌های معرفتی نیست،

یاد

محسن هشترودی، شاعر ریاضیدان

محسن هشترودی در ۲۲دی ۱۲۸۶ در شهر تبریز چشم به جهان گشود. پدرش شیخ اسماعیل مجتهد از مشاوران شیخ محمد خیابانی یکی از فعالان نهضت مشروطه بود. محسن هشترودی تحصیلات دبستانی خود را در مدرسه‌های سیروس و آقدسیه در شهر تبریز به پایان برد و سپس برای ادامه تحصیل در دارالفنون به تهران آمد. چند سالی در تهران به تحصیل پزشکی گذراند، تا در سال ۱۳۰۴ به‌عنوان دانشجوی بورسیه دولتی برای تحصیل در رشته ریاضیات به کشور فرانسه اعزام شد. محسن هشترودی در سال ۱۳۱۴ با درجه کارشناسی در رشته ریاضیات از دانشگاه سوربن فارغ‌التحصیل شد. سپس با سرپرستی الی کارتان در همان دانشگاه به پژوهش در زمینه هندسه دیفرانسیل پرداخت و مدرک دکترای خود را در رشته ریاضیات در سال ۱۳۱۶ دریافت کرد. پس از بازگشت به ایران به‌عنوان استادیار در دانشکده علوم دانشسرای عالی به کار مشغول شد. در سال ۱۳۲۰ کرسی استادی دانشسرای عالی را دریافت کرد. در سال ۱۳۳۰ به مقام ریاست دانشگاه تبریز رسید، و در سال ۱۳۳۶

میراث

بیرون آمدن اردوگاه روم باستان از عمق تاریخ

پس از خشک‌سالی طولانی که باعث کاهش سطح آب در اسپانیا شد، اکنون یک سکونتگاه رومی که برای ایجاد یک آبگیر، زیرآب رفته بود، به‌طور کامل قابل‌مشاهده است. بقایای باستان‌شناسی کل اردوگاه رومی، معروف به Aquis Querquennis، پس از پایین آمدن سطح آب در مخزن As Conchas در گالیسیا، شمال غربی اسپانیا، آشکار شد. سکونتگاه رومی در شمال اسپانیا، که تصور می‌شود در سال ۷۵ بعد از میلاد توسط رومی‌ها ساخته‌شده است، بعدازاینکه در حدود سال ۱۲۰ بعد از میلاد متروک شد، در سال ۱۹۴۸ زیرآب رفت تا آبگیر As Conchas را تشکیل دهد و از آن زمان بخش‌های زیادی از آن زیرآب رفته است. تنها بخش‌هایی از این سایت معمولاً در طول سال قابل‌مشاهده است، اما در این ماه، پس از هفته‌ها افزایش دمای بی‌سابقه، اردوگاه رومی به‌طور کامل آشکار شد. عکس‌هایی خارق‌العاده، بقایای دیوارهای باستانی مستحکم که اردوگاه را احاطه کرده و همچنین بقایای ساختمان‌ها را نشان می‌دهند. خشک‌سالی طولانی در اسپانیا به این معنی است که سطح آب این مخزن به ۴۹ درصد از حداکثر سطح واقعی‌اش کاهش یافته است. رومیان از Aquis Querquennis به‌عنوان یک قلعه محکم و پادگان نظامی استفاده می‌کردند و جاده تاریخی Via Nova را می‌ساختند. این اردوگاه دارای یک معبد، یک بیمارستان و یک پادگان بود که تصور می‌شود در هر زمان ۶۰۰ سرباز را در خود

دریچه

Henrique Kipper Portugal

روزنامه‌های

از هرچه کنی مرهم ریش اولیتر
دلداری خلق هرچه بیش اولیتر
ای دوست به دست دشمنانم مسپار
گر می‌کشیم به دست خویش اولیتر

مشق کلمات

شمسه: قوطی‌های چهارضلعی که پشت آن به‌وسیله گچ پر می‌شود.
زامپ: قدیمی‌ترین و ساده‌ترین وسیله ارتباطی دو سطح غیر تراز.

مجازستان

■ نقش شما تو خونپتون چیه؟ به من میگن (اسرائیل:) چون میگن همه آتیشا از گور من بلند میشه. به عمه دارم نقشش آمریکاس، چندساله هیچ غلطی نتوانسته بکنه!))
■ (آتیش پاره تویتر)
■ مامانم هر روز می‌گفت برات صدقه گذاشتم. امروز پرسیدم چقدر راستی صدقه میداری؟ گفت هزار تومن. تازه الان فهمیدم چرا هیچ‌وقت هیچ بلایی ازم دفع نمیشه.
■ فیفا گیر داده بود که باید تماشاگر زن هم داشته باشید. به خاطر همین یه مدت بازی‌ها رو به بهونه کرونا بدون تماشاگر کرده بودن. حالا این دفعه فیفا گفته باید داور زن هم داشته باشید. فک کنم به مدت مادم بازی‌ها بدون داور باشه. (بنشلی)
■ آن‌قدر آموزش‌وپرورش زمان ما مزخرف بود (الان نمی‌دونم تو چه وضعیه) که یادمه معلم آمادگی دفاعیمون به‌عنوان تکلیف بهمون گفت وصیت‌نامه‌های خودتون بنویسید. به یه سری نوجوان که کلی آرزو و فکر تو سرشونه درباره‌ی آینده گفت وصیت‌نامه بنویسید! (mahya)

کاسیم‌فانور

کشت برنج در فضا توسط فضانوردان چین
فضانوردان چینی در ایستگاه فضایی تیانگوگنگ چین موفق به کشت و پرورش برنج شدند. توانایی پرورش غذا در مدار برای سفرهای فضایی طولانی‌مدت یک امر ضروری محسوب می‌شود که اکنون بسیاری از کشورهای جهان در حال برنامه‌ریزی در این زمینه هستند. «ژنگ هوی کیونگ»، محقق علوم گیاهی مولکولی آکادمی علوم چین به روزنامه دولتی چاینا دیلی توضیح می‌دهد: «اگر بخواهیم روی مریخ فرود بیاییم و در کاش در سیاره سرخ بپردازیم، آوردن غذا از زمین برای سفر طولانی و مأموریت فضانوردان در فضا کافی نیست. ما باید یک منبع غذایی پایدار برای اکتشافات فضایی طولانی‌مدت خود پیدا کنیم.» فضانوردان موفق شدند تا بذرهایی برنج را در آزمایشگاه فضایی ونتیان رشد دهند که در اوایل تابستان امسال به مدار پرتاب و به ایستگاه فضایی چین متصل شد. ماژول تحقیقاتی میزبان هشت محموله آزمایشی مختلف است که یکی از آن‌ها شامل نهال‌های بذری برنج می‌شود که به گفته ژنگ، «رشد بسیار خوبی دارند». او توضیح می‌دهد: «از زمان شروع آزمایش برنج در ۲۹ ژوئیه، نهال‌های بذری برنج شاخه بلند به‌اندازه حدود ۳۰ سانتی‌متر رسیده‌اند و نهال‌های بذری نوع برنج کوتوله با نام Xiao Wei، حدود ۵۰سانتی‌متر رشد کرده‌اند.» فضانوردان به نظارت بر گیاهان ادامه خواهند داد و در صورت موفقیت‌آمیز بودن آزمایش، بذرهایی تازه تولیدشده را جمع‌آوری کرده و برای مطالعات بیشتر به زمین خواهند آورد. ژنگ ادامه می‌دهد: «ما می‌خواهیم به بررسی این موضوع بپردازیم که نیروی گرانش نزدیک به صفر چگونه می‌تواند بر زمان شکوفه دار شدن گیاه در سطح مولکولی تأثیرگذار باشد و اینکه آیا می‌توان از چنین محیطی برای کنترل فرآیند موبوطه استفاده کرد یا خیر؟» درحالی‌که تاکنون آزمایش‌های دیگری با برنج در فضا انجام‌شده، آزمایش فضانوردان چینی در تیانگوگنگ، اولین مورد در نوع خود محسوب می‌شود که هدف آن تولید چرخه زندگی کامل گیاه است که با یک بذر شروع می‌شود و با گیاه بالغ که دانه‌های جدیدی تولید می‌کند، به پایان می‌رسد.

فیلم

عینک جدید لنوو برای کاربر فیلم پخش می‌کند
شرکت لنوو از عینک جدیدی رونمایی کرده که محتوای نمایشگر رایانه را روی لنزهای خود و در برابر چشمان کاربر قرار می‌دهد تا حریم خصوصی وی را بهتر حفظ کند. عینک جدید لنوو نمایشگر رایانه را در فاصله چند سانتی‌متری چشمان کاربر قرار می‌دهد تا هنگامی که فیلم تماشا می‌کند، حریم خصوصی بیشتری برای او فراهم شود. این شرکت چینی در نمایشگاه IFA برلین از عینک T۱ رونمایی کرد که به‌وسیله یو اس بی سسی به لپ‌تاپ، موبایل یا تبلت متصل می‌شود. عینک مذکور محتوای دستگاهی که به آن متصل می‌شود را در آزمایشگر او ال ای دی جلوی چشمان کاربر نشان می‌دهد و به‌این‌ترتیب صفحه نمایشی خصوصی و قابل‌حمل برای وی مهیا می‌کند. این عینک دو نمایشگر رایانشی مجازی ارائه می‌کند که به نظر می‌رسد بزرگ و با کیفیت است اما درعین‌حال در جیب جا می‌شود. این عینک همچنین دارای بلندگوهای های فای است که داخل آن و نزدیک گوش تعبیه شده‌اند. بنابراین کاربر می‌تواند علاوه بر تماشای محتوا، صدای آن را نیز بشنود. عینک لنوو T۱ در اواخر ۲۰۲۲ میلادی برای فروش در چین عرضه می‌شود و سال آینده نیز در کشورهای دیگر موجود خواهد بود. البته هنوز قیمت آن مشخص نشده است.